

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 27 ΜΑΪΟΥ 2009
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Cum omnes recentem esse dixissent, «Atqui ante tertium diem» inquit «scitote decerptam esse Carthagine. Tam prope a muris habemus hostem! Itaque cavete periculum, tutamini patriam. Opibus urbis nolite confidere. Fiduciam, quae nimia vobis est, deponite. Neminem credideritis patriae consulturum esse, nisi vos ipsi patriae consulueritis. Mementote rem publicam in extremo discrimine quondam fuisse!» Statimque sumptum est Punicum bellum tertium, quo Carthago deleta est.

.....
Nec magis vituperandus est proditor patriae quam proditor communis utilitatis, aut communis salutis desertor propter suam utilitatem et salutem. Ex quo fit, ut laudandus is sit, qui pro re publica cadat, quod decet cariores nobis esse patriam quam nosmet ipsos.

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

diem : την αφαιρετική ενικού
muris : την αιτιατική πληθυντικού
opibus : την ονομαστική πληθυντικού
urbis : τη γενική πληθυντικού
communis salutis : την αφαιρετική ενικού (μονάδες 2)

Μονάδες 6

1.β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω αντωνυμίες:

quae : την αιτιατική ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
neminem : τη γενική ενικού αριθμού στο ίδιο γένος
vos ipsi : τη δοτική πληθυντικού της συνεκφοράς (μονάδες 2)
is : την αιτιατική πληθυντικού στο θηλυκό γένος

Μονάδες 5

1.γ. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται από τα παρακάτω επίθετα και επιρρήματα:

prope : τον συγκριτικό βαθμό του επιρρήματος
extremo : τον θετικό βαθμό του επιθέτου στο ίδιο γένος, στην ίδια πτώση, στον ίδιο αριθμό
magis : τον υπερθετικό βαθμό του επιρρήματος
cariorem : τη γενική πληθυντικού του υπερθετικού βαθμού στο ίδιο γένος

Μονάδες 4

2.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

- dixissent** : το δεύτερο ενικό πρόσωπο στην προστακτική ενεστώτα στην ίδια φωνή
decerptam esse : το απαρέμφοτο μέλλοντα στην ίδια φωνή
cavete : την αιτιατική του σουπίνου
tutamini : τη γενική του γερουνδίου
nolite : το δεύτερο ενικό πρόσωπο στην υποτακτική παρατατικού
fit : το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο στην υποτακτική παρατατικού
cadat : το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο στην οριστική παρακειμένου στην ίδια φωνή
esse : το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο του συντελεσμένου μέλλοντα

Μονάδες 8

2.β. **habemus** : να γίνει χρονική αντικατάσταση στην υποτακτική, στο πρόσωπο και στη φωνή που βρίσκεται

Μονάδες 5

sumptum est : να γραφούν τα απαρέμφοτα ενεστώτα και παρακειμένου στην ενεργητική φωνή

Μονάδες 2

3.α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων και φράσεων: **ante diem, decerptam esse, Carthagine, opibus, vobis, Punicum, utilitatis, cariore, esse** (τελευταία σειρά δεύτερου αποσπάσματος).

Μονάδες 9

3.β. **ut laudandus is sit (nobis):**

Να αντικατασταθεί η δευτερεύουσα πρόταση από την ισοδύναμη εκφορά *debeo* + απαρέμφοτο.

Μονάδες 4

3.γ. **quam nosmet ipsos:**

Να γράψετε τον β' όρο σύγκρισης με τον άλλο τρόπο.

Μονάδες 2

4.α. **Cum omnes recentem esse dixissent:**

Να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1), τον τρόπο εισαγωγής της (μονάδα 1), να αιτιολογήσετε την έγκλιση (μονάδα 1) και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδα 1). Να ξαναγράψετε την πρόταση, αντικαθιστώντας τον *cum* με τον *ubi* (μονάδες 2).

Μονάδες 6

qui pro re publica cadat:

Να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1) και να αιτιολογήσετε την έγκλιση εκφοράς της (μονάδες 2).

Μονάδες 3

4.β. **Opibus urbis nolite confidere:**

Να δηλωθεί η απαγόρευση με τον άλλο τρόπο.

Μονάδες 2

4.γ. Fiduciam, quae nimia vobis est, deponite:

Να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο, αφού τον εξαρτήσετε από το *Cato monet eos* (μετατρέποντας την κύρια πρόταση σε δευτερεύουσα).

Μονάδες 4